

Zaaknummer: 00001058251
Onderwerp: Zienswijze jaarstukken 2024 en begroting 2026 GGD HN
Datum raadsvergadering: *Invullen door de griffie*

Portefeuillehouder: G.J. Rep
Programma: 7. Volksgezondheid en milieu

Publiekssamenvatting

Jaarlijks stuurt de GGD Hollands Noorden (HN) de concept jaarrekening van het afgelopen jaar en de conceptbegroting van het volgende jaar naar de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad geeft hierop zijn zienswijze.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. Geen zienswijze af te geven op de resultaatbestemming bij de concept jaarrekening 2024 van de GGD Hollands Noorden, zijnde €75.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Veilig Thuis;
2. Als zienswijze af te geven op de conceptbegroting 2026 GGD Hollands Noorden: niet in te stemmen met de in de GGD-begroting opgenomen bezuinigingsmaatregel 'stoppen met het opvoedspreekuur'.

Inleiding

In 2018 is door de raden besloten om gemeenschappelijke regelingen, waarvoor een openbaar lichaam is ingesteld, te verzoeken om vanaf 1 januari 2019 jaarlijks en uiterlijk 15 april de concept jaarrekening van het afgelopen jaar (bijlage 1) en de conceptbegroting van het komende jaar (bijlage 2) aan te bieden aan de raden. De raad van Dijk en Waard wordt in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 25 juni een zienswijze af te geven op de concept bestemming van het jaarrekeningresultaat en op de conceptbegroting.

Concept jaarrekening 2024

De GGD HN heeft 2024 met een positief jaarresultaat afgesloten, door incidentele financiële meevallers. Op overhead is een positief saldo te zien ten opzichte van de begroting. Deels betrof dit uitstroom van personeel en het moeilijk kunnen invullen van vacatureruimte. Dit heeft gezorgd voor hoge werkdruk onder medewerkers. De GGD heeft in 2024 extra ingezet op trainingen en andere acties om de vaccinatiegraad te verhogen. Tevens heeft de GGD zich in 2024 voorbereid op de komende bezuinigingen.

De GGD stelt voor om het resultaat van €75.000 toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve voor Veilig Thuis.

Concept begroting 2026

De begroting 2026 is gemaakt op basis van de door het algemeen bestuur (AB) van de GGD HN vastgestelde kadernota 2026. Het AB heeft in zijn vergadering van 12 maart 2025 gekozen te gaan voor het bezuinigingsscenario van 5%, met een aantal aanpassingen. Er zijn 11 bezuinigingsmaatregelen met een bezuinigingsbedrag van € 1,6 miljoen voorgesteld. Dit zijn:

- Stoppen met laagdrempelig en vrij toegankelijk opvoedspreekuur;

- Stoppen met voorlichting aan ketenpartners en jaarlijks 'Huiselijk geweld / Kindermishandeling symposium (Veilig Thuis);
- Organiseren van 1 frontoffice (OGGZ);
- Alternatieve huisvesting (OGGZ);
- Stoppen met advisering infectieziektepreventie aan scholen en instellingen;
- Verminderen telefonische bereikbaarheid en spreekuren (TBC, Reizigers en Seksuele gezondheid);
- Verminderen advisering Medische Milieukunde;
- Stoppen met aanbod themabijeenkomsten en cursussen tijdens zwangerschap;
- Stoppen met wegen en meten van alle leerlingen in 2^e klas voortgezet onderwijs;
- Verminderen inzet Epidemiologie en Gezondheidsbevordering;
- Stoppen met landelijke pilots Veilig Thuis.

Drie maatregelen uit het scenario 5% zijn niet als bezuiniging meegenomen. Dit resulteert in een bezuinigingspercentage van 3,9%. Het betreft de maatregelen: 3) Procesregie buiten kantoor tijden voor Tijdelijk huisverbod, 5) advies en ondersteuning in de veiligheidsketen (OGGZ) en 14) de inzet Veilig thuis worden gecontinueerd.

Op verzoek van het AB wordt er daarnaast nog één maatregel onderzocht op haalbaarheid en of deze kan bijdragen aan het concreet halen van de doelstellingen uit het 5% scenario. Dit betreft 10% vermindering van de inspecties kinderopvang.

In de zienswijze die de raad heeft afgegeven op de kadernota 2026 maakt de raad nog geen keuze voor een inhoudelijk scenario, maar geeft een percentage van 5% mee. Het AB besluit zoals hiervoor genoemd is in de begroting verwerkt.

Daarnaast heeft de raad in zijn zienswijze de GGD verzocht om in beeld te brengen hoe deze de 20% van het te bezuinigen bedrag op overhead wil behalen en om efficiency bevorderende maatregelen uit te werken. In de begroting 2026 noemt de GGD in dit verband de volgende maatregelen: bezuiniging op formatie bij het directiebureau en de teams communicatie, HR en Financiën door herindeling van taken (efficiency). Evenals het verminderen van een teamleider ICT door samenvoeging van twee teams, het langer gebruik maken van ICT-apparatuur en sluiting van het hoofdkantoor op vrijdag.

Beoogd effect

Het standpunt van Dijk en Waard ten aanzien van de resultaatbestemming bij de concept-jaarrekening 2024 en de conceptbegroting 2026 van de GGD HN kenbaar te maken.

Kader

- De Begroting 2026 is gebaseerd op de kadernota die het Algemeen Bestuur op 12 maart 2025 heeft vastgesteld met inachtneming van de ontvangen zienswijzen.
- Brief regietafel Noord Holland Noord d.d. 24 juli 2024: indexatie kadernota voor de begroting 2026.
- Daarnaast zijn de Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR), de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regeling (FUGR) en de Gemeenschappelijke Regeling GGD HN van toepassing.

Argumenten per beslispunt

1. Geen zienswijze af te geven op de resultaatbestemming bij de concept jaarrekening 2024 van de GGD Hollands Noorden, zijnde €75.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Veilig Thuis

1. *De accountant heeft een goedkeurende verklaring op de jaarrekening afgegeven.*
2. *De GGD HN heeft een positief jaarresultaat van € 75.000.*

De GGD heeft door diverse incidentele en onverwachte meevallers een positief resultaat bereikt. Het verwachte CAO gat van € 1.202.000 heeft de GGD HN kunnen opvangen zonder de algemene reserve aan te wenden.

3. *Het is verstandig om de middelen die boven het maximum van de toegestane algemene reserve uitkomen, in te zetten om de wachtlijst Veilig Thuis weg te werken.*

Volgens de FUGR is een algemene reserve met een maximale omvang van 2,5% van de lasten van het betreffende jaar toegestaan voor gemeenschappelijke regelingen. In 2024 is dit € 75.000 hoger. De algemene reserve van de GGD HN voor de resultaatbestemming ultimo 2024 is toereikend om de financiële risico's op te kunnen vangen.

4. *Het resultaat van € 75.000 toevoegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve voor Veilig Thuis is verstandig;*

Veiligheid in gezinnen is belangrijk voor volwassenen en kinderen. Er zou geen wachtlijst voor Veilig Thuis moeten zijn, gezien de mogelijke risico's van herhaling van huiselijk geweld en de gevolgen daarvan.

2. Als zienswijze af te geven op de conceptbegroting 2026 GGD Hollands Noorden: niet in te stemmen met de in de GGD-begroting opgenomen bezuinigingsmaatregel stoppen met het opvoedspreekuur

1. *De door de GGD voorgestane bezuiniging op het opvoedspreekuur staat haaks op de inhoudelijke uitgangspunten van Dijk en Waard voor het realiseren van de bezuinigingsopgave*

In de beeldvormende commissievergadering op 16 april jl. heeft de raad gesproken over de bespreknotitie 'Richting geven aan de bezuinigingsopgave' Bij de denklijn over de jeugdzorg is aangegeven dat er een sterke sociale basis moet zijn. In de bijdragen van raadsleden werd er steun voor deze lijn uitgesproken. Met het stopzetten van het opvoedspreekuur valt een integraal en waardevol onderdeel van de gemeentelijke keten ter voorkoming van problemen bij de jeugd weg. Het opvoedspreekuur draagt in belangrijke mate bij aan preventie van problemen door vroegtijdig ondersteuning te bieden aan ouders (zie de 2 bijlagen 'antwoorden ouders en professionals vragenlijst opvoedspreekuur'). Deze bezuinigingsmaatregel zal kwetsbare mensen extra raken en dit is niet wenselijk.

2. *Ouders die gebruik hebben gemaakt van het opvoedspreekuur pleiten voor behoud.*

Zij geven aan dat zij of hun kind zijn geholpen door het opvoedspreekuur bij knelpunten die zij in de opvoeding hebben ervaren. Vooral het laagdrempelige karakter en de kennis en kunde die heel toegankelijk is voor de ouders worden als onmisbaar gezien in het voorkomen van verergering van problemen (zie bijlage 'antwoorden ouders vragenlijst opvoedspreekuur').

3. *Jeugd- en Gezinscoaches (J&G coaches) en andere professionals geven aan dat er geen alternatief beschikbaar is in het voorliggend veld.*

Wegvallen van het opvoedspreekuur wordt door professionals (kinderopvang, onderwijs, J&G coaches, Zaffier, GGD en MET) als een groot gemis gezien. 'Vroegtijdige ondervanging van opvoedvragen wordt op deze manier niet gerealiseerd waardoor kans op vergroting van het probleem/ opvoedvraag oploopt en intensievere zorg nodig zal zijn.' Daarnaast is het opvoedspreekuur verweven met de J&G coaches, door deelname van de medewerkers opvoedspreekuur aan het casuïstiek overleg van het krachtteam. Met het stoppen van het opvoedspreekuur wordt het handelen van de J&G coaches minder effectief. Deze notie van een professionele huidige partner van het opvoedspreekuur is

juist wat de raad heeft aangegeven te willen voorkomen (zie bijlagen antwoorden professionals vragenlijst opvoedspreekuur en JG coaches over opvoedspreekuur).

4. *In Dijk en Waard is geen alternatief voor het opvoedspreekuur beschikbaar.*

Bij het J&G team, andere professionals en bij ouders is input opgehaald. De rol en het belang van het opvoedspreekuur blijken hier duidelijk uit. Het opvoedspreekuur is integraal onderdeel van de preventieve keten van signalering, vroegtijdige ondersteuning en zo nodig opschalen naar het J&G team of afschalen door het J&G team.

5. *Het opvoedspreekuur, ondergebracht bij het stevig lokaal team is gunstiger dan bij de GGD.*

De huidige subsidie voor het opvoedspreekuur bedraagt € 206.830, door hiervoor €180.000 te begroten, is de gemeente € 26.830 minder kwijt voor opvoedspreekuur met naar verwachting dezelfde personele inzet.

Kanttekeningen en risico's

- Indien bovenstaande zienswijze over het opvoedspreekuur niet wordt overgenomen door het algemeen bestuur van de GGD Hollands Noorden, is het wenselijk dat de gemeente hier zelf in investeert. Dat kan mogelijk wat goedkoper dan het nu kost bij de GGD, gedacht wordt aan ongeveer € 180.000. In de conceptbegroting 2026 van de gemeente zal duidelijk moeten worden of dit geld gehaald kan worden uit de investeringen die gedaan worden voor de stevige lokale teams of dat er nog een extra investering nodig is.
- Het AB beslist over de stukken met inachtneming van de ingediende zienswijzen in zijn eerstvolgende vergadering. Omdat de gemeenschappelijke regeling GGD HN bestaat uit meerdere deelnemers kan het zijn dat verschillende zienswijzen worden ingebracht en er in het AB anders wordt besloten dan de zienswijze van de gemeente Dijk en Waard.
- Door de wijziging van de Wgr per 1-7-2024 is een extra processtap toegevoegd rondom de begrotingsbehandeling. Het DB van de GR GGD HN zal de raden voorafgaande aan de vaststelling van de begroting in het AB schriftelijk in kennis stellen van zijn oordeel over de zienswijzen en de conclusie die het daaraan verbindt. De zienswijzen worden eind juni aan de GR GGD gezonden en de reactie van het DB daarop zal eerste of tweede week van juli naar de raden worden gezonden. Het AB staat gepland op 9 juli 2025. Dit betekent dat de raden zeer weinig tijd hebben om, indien dat wenselijk blijkt, de vertegenwoordiger in het AB mee te geven wat de raad wil dat de vertegenwoordiger doet. Zo is de extra processtap, die tot doel heeft de raad meer grip te geven op de GR, niet effectief.

Alternatieven

Jaarrekening 2024

Behalve het voorstel om het jaarresultaat 2024 toe te voegen aan de te vormen bestemmings-reserve Veilig Thuis, is de optie overwogen om het saldo toe te voegen aan de algemene reserve. Gevolg hiervan is dat de algemene reserve dan tijdelijk hoger is dan de maximale omvang van 2,5% van de lasten en past niet binnen de FUGR afspraken. Gezien het belang van het oppakken van meldingen die bij Veilig Thuis binnenkomen binnen de gestelde termijnen, het wegwerken van de werkvoorraad en de opneemregeling van Veilig Thuis is het verstandig om het positieve saldo hierop in te zetten.

Begroting 2026

De gemeente zou ervoor kunnen kiezen om het opvoedspreekuur te laten verdwijnen. Een aantal gemeenten in de GGD regio kiest hiervoor (De BUCH gemeenten, Schagen, SED gemeenten). Zij gaan eerst na hoe zij dit binnen het bestaande aanbod kunnen opvangen. Onder argument 4 is weergegeven dat er in Dijk en Waard geen alternatief beschikbaar is. Ook Alkmaar streeft naar behoud van het opvoedspreekuur.

Samenwerking en participatie

Er heeft geen participatie plaatsgevonden.

Financiën

Jaarstukken 2024

De GGD HN heeft 2024 met een positief jaarresultaat afgesloten van €75.000. In 2024 had de GGD HN te maken met een CAO-gat van €1.202.000, dat is ontstaan vanuit de CAO SGO¹ 2023. Als gevolg van hoge, niet begrote rente-inkomsten, uitstroom van personeel en het moeilijk kunnen invullen van vacatures heeft GGD het CAO-gat kunnen opvangen zonder de algemene reserve aan te wenden. Het zijn incidentele financiële meevallers.

Begroting

De GGD-begroting 2026 is gemaakt op basis van vastgestelde kadernota 2026. De deelnemersbijdragen zijn geïndexeerd met het regionaal afgesproken percentage van 7,4%.

Overeenkomstig het besluit in het AB van 12 maart jl. heeft de GGD bij het 5% scenario, met uitzondering van een drietal maatregelen, een resultaat gepresenteerd welke voor de gemeente Dijk en Waard effectief 3,6% is. De 3,9% is berekend over alle deelnemende gemeenten en betreft zowel de bijdrage Gemeenschappelijke regeling, als alle aanvullende diensten vanuit de GGD. Het verschil tussen het door de GGD gepresenteerde bezuinigingspercentage van 3,9% en het effectieve percentage van 3,6% komt omdat Dijk en Waard niet alle aanvullende diensten afneemt van de GGD (zoals bijvoorbeeld het Gezondheidscentrum Sekswerkers dat Alkmaar als centrumgemeente bij de GGD afneemt). Opvoedspreekuur is één van de aanvullende diensten die Dijk en Waard wel bij de GGD afneemt, welke een groot aandeel heeft van deze 3,6%. De gemeentelijke bijdrage voor GR taken zakt door het bezuinigingsvoorstel van € 6.318.000 naar € 6.227.000 en de bijdrage voor de aanvullende diensten daalt van € 517.000 naar € 325.000.

De gemeentelijke bijdrage voor de GR taken in 2026 is € 6.227.000 en de bijdragen voor de aanvullende diensten betreffen € 325.000 en zullen worden verwerkt bij de begroting 2026.

Communicatie

Over dit raadsbesluit vindt geen actieve communicatie plaats.

Uitvoering

De zienswijze van de raad van Dijk en Waard wordt middels het toesturen van het raadsbesluit kenbaar gemaakt aan het dagelijks bestuur van de GGD HN. Het dagelijks bestuur zal de zienswijze meenemen in het voorstel aan het AB om de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 vast te stellen. Vervolgens worden de stukken definitief vastgesteld door het AB van de GGD HN, naar verwachting op 9 juli 2025.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. Verantwoording 2024 GGD Hollands Noorden
2. Begroting 2026 GGD Hollands Noorden

Bijlagen ter informatie

3. Aanbiedingsbrief Verantwoording 2024
4. Populair jaarverslag 2024 (zie link op bijgevoegde flyer)

¹ De CAO voor Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO)

5. Toetsingskader jaarrekening 2024
6. Accountantsverslag controle 2024
7. Advies klankbordgroep Financiën GGD Hollands Noorden
8. Aanbiedingsbrief begroting 2026
9. Antwoorden ouders vragenlijst opvoedspreekuur
10. Antwoorden professionals vragenlijst opvoedspreekuur
11. Brief JGZ professionals GGD over opvoedspreekuur
12. JG coaches over opvoedspreekuur